

Kurjer Łódzki

Nowy

Dziennik polityczny, społeczny i literacki

CENA PRENUMERATY: w Łodzi z odnośnikiem do domu i na prowincji rocznie Mk. 21, półrocznie Mk. 10.50, kwartalnie Mk. 5.25, miesięcznie Mk. 1.75. Zagranicą kwartalnie Mk. 6.

Sobota, 15 grudnia 1917 r.

CENA OGŁOSZENIA: Na stronie I-iej w tekście mk. 1.75 f. za wiersz pet. jedno-linowy. Nekrologja i Reklamy 75 f. za wiersz pet. Ogłoszenia zwyczaj. 50 f. za wiersz pet. Drobny po 7 f. za wyraz

Teatr przy Resursie Rzem. Chrześc.
Widzewska 117. Widzewska 117.

Wystawia w niedzielę, dn. 16 grudnia, o godz. 6 po poł., po raz 4-ty

„Krakowskie Zuchy”

wodewil ze śpiewami i tańcami.

Bilety do nabycia w kasie teatru przy Res. w cenie od 50 f. do mk. 2. 50.
Sala ogrzana! W antraktach przygrywa orkiestra teatralna.

Zdobycie Jerozolimy.

Już po upadku Gazy, Jerozolima znalazła się w niebezpieczeństwie. Ze względu na wyjątkowe znaczenie tego miasta i zawartych w niem pamiątek cały świat chrześcijański oczekiwał z drżeniem bitwy o Jerozolimę. Na szczęście miasto ocalało, nie było bowiem wcale ostrzeliwane. Jak donosi komunikat turecki z dnia 10 grudnia r. b., wojska angielskie z pomocą oddziałów wojsk włoskich i francuskich, pod wodzą generała wojsk angielskich, Alenbry, podeszły niespodzianie pod miasto, którego obrona stała się niemożliwą, wobec czego wojska tureckie cofnęły się w kierunku na Betleem i Jerychon — a wojska angielskie zajęły Jerozolimę. Obecnie na wieży twierdzy jerozolimskiej powiewa sztandar angielski, na gmachach, zaś stanowiących własność Francji i Włoch, sztandary tych państw. W Jerozolimie ogłoszono stan oblężenia. Kwestja jednak Palestyny nie będzie rozstrzygniętą wcześniej, niż na konferencji pokojowej, ustalającej pokój powszechny. Po 688 latach Jerozolima przeżywa znów ciężkie czasy, przechodząc różne koleje. Pierwotnie była stolicą Indji, później przeszła pod panowanie rzymian, wreszcie władali nią arabowie. W roku 1099, zdobyta przez krzyżowców stała się stolicą Królestwa Jerozolimskiego, nakonec w roku 1234 przeszła pod panowanie Turków.

Jerozolima leży w okolicy górzistej, bezwodnej, o 9 mil od wybrzeża morskiego i 4 mile od rzeki Jordanu. Miasto zbudowano na trzech wzgórzach Sjonu (Zion, Aksa i Maza) za Heroda dobrano jeszcze czwarte wzgórze, zwane Betha. Były to cztery dziedzińce, z których każda otaczał mur.

Mury zewnętrzne całego miasta były bardzo grube; liczyły po 10 metrów szerokości i po 25 metrów wysokości. W murach tych pierwotnie było 90 wież, później zaś 13 bram. Po powstaniu Żydów, za czasów Rzymian, mur ten był zburzony, odbudował go sultan Suliman w roku 1534. Cała Jerozolima zbudowana jest wielkimi domami z cegły lub gliny. Ulice ma bardzo wąskie, wiele z nich nie posiada wcale bruku. Dzielnicą żydowską należy do najniechlujniejszych. Pełno tam śmieci, błota i brudu. Z gmachów — do najcenniejszych należy klasztor Ormiański, kościoły: grecki, ormiański, katolicki i ewangelicki, oraz kościół Grobu Zbawiciela, zbudowany z rozkazu cesarza woj. Heleny w tym mieście, gdzie

Chrystus śmierć poniósł. Godną też twągi jest droga, którą Zbawiciel świata przebył z góry Oliwnej na Gólgotę. Samo miasto nie należy dziś do bardzo ożywionych. Liczy ono około 50,000 mieszkańców, w tej liczbie 8,000 mahometan, posiadających ładny meczet.

Przemysł w mieście słabo rozwinięty. Wyrabiają tam głównie tkaniny i pantofle. Handel dość ożywiony, zwłaszcza świętościami, jako to krzyże, różańce, relikwie i t. p. Przedmiotami głównymi wywozu są: oliwa, oliwki, ryż i zboże w niewielkiej ilości. Zdobycie Jerozolimy nie ma zbyt wielkiego znaczenia pod względem strategicznym i nie rozstrzyga jeszcze o losach Palestyny, a tem bardziej Mezopotamii, o którą głównie idzie Anglikom.

St. Ep.

Samodzielność gospodarcza.

Niema i nie może być całkowicie niepodległym państwem, nie posiadającym w całej pełni samodzielności gospodarczej, choćby korzystało ze wszystkich praw zwierzchniczych, co znaczy, że byłaby jego udziałem całkowita niezależność polityczna, z samodzielnym rządem, z monarchią, czy prezydentem republiki na czele, silnym, dobrze wywieczonym wojskiem i rozległymi sojuszami politycznymi z mocarstwami obcymi.

Bez samodzielności gospodarczej, takie państwo zawsze będzie zależnym od tych, co jego siły i środki wytwórcze eksploatować będą, co zastąpią jego rdzennych obywateli w dziedzinach gospodarki narodowej, choćby nawet zamieszkał w jego kraju, jako współobywatele, podlegli jego rządowi. Głównym zaś warunkiem samodzielności gospodarczej jest praca rdzennej ludności kraju przy eksploatacji jego darów przyrody, skarbów kopalnianych, pędów ziemi i zasobu sił wytwórczych własnych. Zatem rolnictwo, przemysł, rękodzieła, handel — powinny być przeważnie w rękach rdzennej ludności kraju, wytwarzającej produkty wymiany z obcymi narodami, jego własne kapitały, uruchamiające pracę wytwórczą, niezależną od obcych wpływów, gdyż tylko w takim razie rząd takiego państwa ma możliwość swobodnego zawierania traktatów handlowych z temi państwami i takiej umowy, które dla jego kraju będą najkorzystniejsze. Zależność gospodarcza od obcych z natury rzeczy krępuje niezależność polityczną, wpływając ujemnie na swobodę rządu w d

dzinie dyplomacji. Zamiast bogactw, uboży ludność rdzenną kraju, co wpływa ujemnie na dochody skarbu państwa i pociąga za sobą zależność finansową od obcych.

Dlatego też w powstającym do życia młodem państwie polskim, które aczkolwiek będzie dalszym ciągiem dawnego, potężnego niegdys państwa polskiego, wszystko od podstaw na nowo tworzyć musimy, na zasadach nowoczesnych haseł. Nowa Polska musi być ludowa, demokratyczna, tolerancyjna, bo tego wymaga duch czasu i własny jej interes. Nie idzie przecież zatem, byśmy nie mieli posiadać własnego, rdzennie polskiego przemysłu, rękodzieł, rolnictwa, polskiego kupiectwa w wielkim stylu i drobnego, słowem, byśmy we wszystkich dziedzinach pracy gospodarczej nie mieli przodować, jako gospodarze na własnej ziemi, krwią i potem ojców naszych tak obficie zlanej. Nie może się to jednak dzieć w drodze represji lub ograniczeń współobywateli obcego pochodzenia, jeno wydańną, energiczną i bezustanną pracą całej rdzennej ludności, oraz usilnym staraniem, by nietylko nie uронić z naszego narodowego posiadania, lecz o ile możność pozwoli i sposobność się nadarzy pomnażali je bezustannie.

Nie należy zatem warsztatów pracy i wogóle posterunków, zajętych przez Polaków, oddawać w obce ręce, lecz wytrwale stać w ich obronie, bodajby kosztem największych wysiłków, ograniczeń osobistych potrzeb i niezmordowanej pracy. Szczególniej pilnie należy strzedz ziemi, bo władanie ziemią stanowi najwięcej w sprawie samoistności gospodarczej naszego kraju.

Bądź co bądź jesteśmy jeszcze krótkim rolniczym i długo nim pozostaniemy, zwłaszcza, że przy opiece własnego rządu możemy wiele liczyć na poparcie rolnictwa przez naszą władzę państwową, co zwiększy wydajność gleby i da nam produkty wymienne w ziemiopłodach, których korzystny zbyt łatwo zapewnąć sobie możemy. Kapitałisci nasi powinni uważać za swój patriotyczny obowiązek dopomaganie do uruchomienia polskich fabryk i wogóle warsztatów pracy przemysłowej. Młodzież polska winna szukać kariery i pracy chlebobójnej nietylko na urzędach państwowych, lecz w przemyśle i handlu. Obowiązuje to wszystkie warstwy narodu — od synów właścicieli obszernych włości lub realności miejskich, obliczonych na miliony, do synów drobnych rolników, rzemieślników lub sklepikarzy.

Niech każdy pracuje w swoim zakresie dzielnie i wytrwale, a całość sama się złoży i kraj zakwitnie dobrobytem.

Skoro zdobędziemy samodzielność gospodarczą, skoro na wszystkich polach pracy wytwórczej, na wszystkich jej posterunkach polacy znajdą się w przeważnej liczbie, wówczas dopiero mieć będziemy istotnie niepodległą Polskę.

Wymaga to sporo czasu i olbrzymiej wyłożonej pracy. Ale kto nie zaczął, nie nie zbuduje. Jeżeli zaś naprawdę chcemy być narodem wolnym i nawiązać demokratyczną współpracę z duchem

nowożytnych czasów, wierni nowożytnemu hasłom, musimy podjąć taką pracę i wytrwale ją wykonywać do pomy, dopóki nie osiągniemy pożądanego celu.

Pisma biskupów do papieża.

„Ojciec Święty!

My, biskupi metropolii warszawskiej, zabraniamy pierwszy raz na konferencji po ogłoszeniu Twego orędzia pokojowego do naczelników i rządów narodów wojujących, upadając do stóp Twoich, wyrażamy Ci, Ojciec Święty, najgorętszą podziękę za słowa serdecznej zachęty i nawoływania do pokoju powszechnego oparte go na sprawiedliwości. Ponieważ zaś naród nasz polski najciężej ucierpiał wskutek pogwałcenia tej zasady, pokój taki zapowiada nam ulgę istotną i kres ostateczny naszej niedoli i niewoli.

Głos Twój, Ojciec Święty, jest głosem ojca najlepszego i samą miłością otaczającego wszystkie swe dzieci, znalazł on oddźwięk w sercach wszystkich ludów. Prosić przeto będziemy wytrwale i z pokorą Chrystusa, Księcia pokoju, aby pragnienia Jego Namiestnika na ziemi zostały spełnione i zapanował wreszcie pokój powszechny.

A wiemy dobrze, że pokój ten tylko wtedy będzie trwał, jeżeli pracą wspólną pasterzy i owiec, usuwane będą przyczyny teraźniejszej wojny, wskazane przez Ciebie w encyklice „Ad beatissimi Apostolorum”.

Również na głębszą i najsłodsza, nieśmiało wyrażamy podziękę za wydany kodeks prawa kanonicznego, odpowiadający nowoczesnym potrzebom; za tak dawno gorąco przez cały świat katolicki upragniony, który bezwątpienia stanie się źródłem odrodzenia dyscypliny i karności kościelnej, te nasze wyrażając uczucia, pokornie upraszamy dla siebie, kleru i ludu wiernego o apostołskie błogosławieństwo.

Lenin i jego poglądy.

Dla ułatwienia orientacji, wobec panujących obecnie nastrojów i nadziei na bliski pokój, ku czemu przedewszystkiem przyczyniły się wypadki w Rosji — należy zapoznać się z sytuacją oraz z działaczami, którzy wysunęli się obecnie na widownię.

Jeden z głównych filarów rządu maksymalistów, Lenin, znalazł już i znajduje w dalszym ciągu swych biografów, którzy osobę jego i zamiary na przyszłość przedstawiają w najrozmaitszym świetle.

Oto jedna jeszcze dość ciekawa charakterystyka tego rewolucjonisty. Wielu przedstawia sobie Lenina jako pacyfistę oraz typ tolstojowski „wzdług jego teorii „niesprzeciwianie się złemu”. Jest to pojęcie absolutnie mylne: Lenin niema w sobie nic z tolstojowskiej potulności i oddania się, ani niema w nim nieśmiałego pacyfizmu. Jest on, przeciwnie, naturą bojowniczą i akcją, przez niego zapoczątkowana, jest rewolucyjnym ruchem bojowym.

Nie jest on również przeciwnikiem wojny — dopóki uważa ją w jakimkolwiek bądź sensie za walkę

posiedzenia zostanie dopiero wyznaczony.

Przestępstwo dyplomatyczne.

LUGANO, 14.12. (w.) Na zapytanie posła katolickiego, czy Włochy i ich sprzymierzeńcy w znanych traktatach tajnych wyłączyli stolicę apostolską ze wszystkich spraw, zamieszczonych w celu sprowadzenia pokoju, i czy Włochy pragną pozostać nadal na tem stanowisku, podsekretarz stanu spraw zewnętrznych dał odpowiedź na piśmie, że podobny układ tajny nie egzystował.

To zapewnienie podsekretarza stanu, Bosarellego stoi w rażącej sprzeczności z klauzulą opublikowanego przez maksymalistów militarnego traktatu sprzymierzeńców.

Wyniki wyborów.

PETERSBURG 14(XII) (W.) P. A.

Tel. W okręgu kostromskim wybrano 4 socjal-rewolucjonistów i 4 bolszewików. W Krasnojarsku otrzymali maksymaliści 12,000 głosów, socjal-rewolucjonisci 4,900, kadeci 2,600, mieniszewicy-patrjoci — 4,900 i mieniszewicy internacjonalni 200. W Tomsku i Minusinie maksymaliści uzyskali dwie trzecie głosów.

Spodziewane zawieszenie broni.

BERN, 14.XII. (w.) — Rosyjski współpracownik berneńskiego „Bundu“ donosi: W Petersburgu już nikt nie wątpi o tem, że zawieszenie broni ostatecznie dojdzie do skutku, gdyż domagają się tego sami żołnierze.

Deklaracja rządu portugalskiego.

GRANICA SZWAJCARSKA, 14.12. (w.) „Lok. Anz.“ pisze: „Daily News“ donoszą, że nowy portugalski rząd rewolucyjny w deklaracji swej zapowiada, iż pozostanie wierny zobowiązaniom swym względem koalicji i zamieszcza jednocześnie odezwę do koalicjantów, w której zaprasza ich na konferencję w celu omówienia rosyjskiej formuły pokojowej.

Większość za nokojem. AMSTERDAM 14(XII) (W.) Jak informuje „Voss. Zng.“ — „Daily News“ depeszują z Petersburga: Według doniesienia „Prawdy“ — wniosek rządu rosyjskiego w sprawie natychmiastowego zawarcia pokoju uzyskał na zebraniu narodowym większość 150 głosów.

Eksplodacja w zakładach amunicyjnych.

GENEWA 14(XII) (W.) Jak informuje „Voss. Zng.“ — według doniesienia „Petit Par.“ z Waszyngtonu — zakłady amunicyjne Bethlehemsteel-lampary w Newcastle wyleciały w powietrze. Całe urządzenie fabryk uległo zagładzie. Biuro telegraficzne

zostało zniszczone. Szczegółów brak. Liczba ofiar jest bardzo duża.

Ofiary.

Kelne. Mikołaj, tytułem kery za nieodpowiednie obejście się z gościem — składa do urny redakcji Mk. 15 — na biednych.

Kursy Zrzeszenia Kobiet pracujących zawodowo składają z okazji imienin opiekunki swej, p. Marji Grzybowskiej, na „Gniazdo“ Mk. 14.

Dla uczczenia ś. p. druha Jaska Wocalew-harczerze — akademicy okręgu łódzkiego składają na fundusz zapomogowy imienia zmarłego przy Związku Harcerstwa Polskiego w Łodzi: Mk. 20.

Sz. Prenumeratorów naszych, zalegających w opłacie, prosimy o uregulowanie rachunków.

Przy każdej okazji pamiętajmy o biednych naszego miasta, których los z dniem każdym pogarsza się

Sensacyjna nowość za

5 koron

przesyłamy

Kompletną grę w Szachy

Gratis otrzymuje się:

- 1 Damę
- 1 Zabawę z wilkiem
- 1 Młyn
- 1 Wojnę forteczną,

za przesłaniem 5 K. franko.

Dom wysyłkowy „Zweibund“
Reichenberg i | B Schützengasse 2.

Skład wyrobów żelaznych i stalowych firma:

Leszczyński i Kozłowski

polecają:

- Piece szamotowe powolnego spalania.
- Rury i kolana dymne.
- Łyżwy niklowane „Turf“.
- Kasetki żelazne.
- Wyżymaczki amerykańskie
- Wierówki do mleka.
- Wagi stołowe i decymalne.

Łódź, Piotrkowska Nr. 21.

Magazyn obuwia St. Kaparty, Przejazd 14.

(specjalista i były pracownik pierwszorzędnych firm) poleca obuwie wszelkiego rodzaju z własnych i powierzonych materiałów. Przyjmuje wszelkie reparaacje ze skór naturalnych i sztucznych materiałów. Dla uczyni ustępstwo 10 proc. Ceny umiarkowane. Akuratna obsługa.

Na Gwiazdkę.

T. A. „SIEMENS” 96 poleca ul. Piotrkowska

ELEKTRYCZNE:

Ogrzewacze rurek

do karbowania włosów dla Pań.

Aparaty Fön

do suszenia włosów z gorącym i zimnym powietrzem.

Zelazka

do prasowania.

Imbryki oraz Garnczki

do gotowania herbaty, mleka i t. p.

Kompresy

(poduszki) z regulatorem dla chorych.

Piece

do ogrzewania mieszkań

Lampy

wiszące, oraz stojące w dużym wyborze.

Lampki na choinkę i t. d.

Resztki

(ulica Widzewska 40, m. 10) Najodpowiedniejsze i najpiękniejsze podarunki gwiazdkowe. Tanie nabyć można: Flanela, Barchany zimowe. Resztki na damskie, męskie i dziecięce ubrania i okrycia. Bostony, szewloty, welury, alpagi, satynka, sukno na kożuszki i ubrania uczniowskie i skautowskie na koszule skautowskie i rozmaite towary na bluzy. Wielki wybór rozmaitych chustek. Różne bawełniane resztki i całki. Ceny niskie, lecz stałe. Łódź, ul. Widzewska 40 m. 10, front, II pięt. na prawo.

Resztki na Gwiazdkę!

Barchany) po 3 marki.
Flanela)
Korcik — 2 arszynowy po Mk. 7.50
Wełna — 2 arszynowy po Mk. 13.— i inne.
Konstantynowska № 3, w podwórzu, drugi dom od Nowego Rynku

Akuszerka

z dyplomem Cesarskiej Akademii medycynej w Piotrogródzie, praktykująca 20 lat, przyjmuje. Dla pań przyjezdni; osobny lokal — Piotrkowska 132 m. 14 —

Nagrody 200 Mk.

Zgubiono portfel z paszportem, bilet na prawo polowania „kontrakt, wydany ze wsi Galkówek i pieniądze 346 rub 220 Mk. Wiadomość: ul. Piotrkowska № 88, J. Szudzińska.

Towarzystwo Akcyjne Fr. KARPINSKI w Warszawie.

Balsam Bengalski znieczulający.

Leczy radykalnie Reumatyzm, Newralgię i Artretyzm. Cena mk. 5. Ządać wszędzie. Przedstawiciel JAN LIPINSKI, Łódź, Orła Nr. 3.

OGŁOSZENIA DROBNE.

A.A.A.A.IA! Mebli olbrzymi wybór nowych, okazjnych stolowe, sypialne, salony, biurka, biblioteki, szafy, otomany, łózka metalowe, krzesła gładkie. Wobec zastoju sprzedaje po cenach własnych i niżej. Magazyn Mebli Władysława Romiszowskiego, Łódź, Piotrkowska № 116, I piętro front. W niedzielę święta magazyn otwarty 1—6 p. p.

Akuszerka Marja Kubińska przyjmuje. Piotrkowska № 199 — 7.

Bieliznę wszelkiego rodzaju przyjmuje do szycia i reparaacji Lilonowa № 32 m. 16

FUTRO BOBROWE do sprzedania: Wiadomość ul. Piotrkowska 93, w składzie papieru Petersillego i Szmolnego

Grzegorz Stasiak zgubił paszport niemiecki, wydany z Łodzi.

Jenny w Łodzi zakład reparacyjny garderoby używanej; przerabia, nicnie, odświeża, czyści, pierze chemicznie i farbuję garderobę męską. Roboty wykonywa starannie, szybko i tanio. Poleca Sortownia Chrześcijańska Piotrkowska 174.

Kupię zaraz pianino używane w dobrym stanie. Jnljusza № 44. Rozen.

Macie sprzedaje po cenie kosztu Orła № 23, stolarnia.

Książki wszelkiej treści, encyklopedje, pisma ilustrowane i gazety kupuje Zofja Tuwin. Zawadzka № 6 m. 10.

Leon Sobkiewicz zgubił legitymację chlebową, wydaną z uczestku przy ul. Pańskiej № 1 na 6 osób.

Maria Stalińska zgubiła legitymację chlebową wydaną z uczestku przy ul. Brzezińskiej na 3 osoby.

Potrzebna dziewczyna do sprzątnia na przychodnią. Średnia 20, Zofja Woźniak. także potrzebna jest potrzebna uczennice do szycia.

Pianino dobre do sprzedania. ul. Cegielniana 52 m. 18.

Potrzebni są chłopczy do ślusarni, pierwszeństwo mają tacy, którzy już byli w ślusarni. Łukowa № 22.

Resztki, wataliny (tkane, czyste wełniana wata), w różnych gatunkach i kolorach bardzo tanio do nabycia, Łódź Widzewska, № 40 m. 10, front II p. na prawo.

Szydełkowej roboty koronki wstawki kupuje, płacąc dol rzul. Skwerow a № 7 m 7. oficynczerpiero.

Władysław Fabjanowski zgubił paszport niemiecki, wydany w m. Łodzi. i kartę legitymacyjną na chleb wydaną z II uczestku dla 4 osób i kartę węglową.

174 Piotrkowska Sortownia Chrześcijańska, przerabia, nicnie, reparauje, odświeża, czyści, pierze chemicznie i farbuję garderobę męską. Roboty wykonywa tanio, szybko i starannie.

Znany krawiec damski Budzik Piotrkowska 17, wykonywa według ostatniej mody, po cenach najniższych. Kosztujemy od mk. 25 paita od mk. 12, suknie od mk. 4. Roboty futrzane. Fasony papierowe na zamówienia.

Zagłada księżeczka zapomogowa, wydana z kurateryum obywatelskiego za № 207 na imię Dory Marianowicz

Zagłębła legitymacja, wydana dla 6 osób z uczestku przy Bał. Rynku na imię Wojciecha Rałpolda